

CKI10

Onderzoeksvoorstel

1. Aanvrager

Naam: Wouter Schellekens
Faculteit: Wijsbegeerte
Universiteit: Utrecht
Adres: Korenmolen 33
Tel: 010-4582134
E-mail: wouter.schellekens@phil.uu.nl

2. Titel van het onderzoek

Stottertheorieën onder de loep.

3. Institutionele omgeving

Faculteit der Wijsbegeerte, Universiteit Utrecht, Heidelberglaan 8, 3584 CS Utrecht

4. Samenvatting van de probleem- en doelstelling

Momenteel zijn er verschillende theorieën over de neurologische oorzaak van stotteren. Geen daarvan is geheel bewezen, met andere woorden, de oorzaak van stotteren is nog niet bekend. In dit onderzoek zullen we een aantal theorieën beschouwen en ze daarna vergelijken. We concentreren ons op de vraag: “*welke van de onderzochte theorieën geeft de meest plausibele verklaring voor stotteren*”.

5. Nadere uitwerking

Ons onderzoek valt in het vakgebied van de psycholinguïstiek. Globaal voeren we het onderzoek uit in de volgende stappen:

1. **Bestuderen informatiebronnen:** Als eerste zullen we uiteraard een aantal relevante artikelen en boeken bestuderen om een inzicht te krijgen in de gangbare theorieën. We zullen de belangrijkste selecteren voor het verdere onderzoek
2. **Geselecteerde theorieën bespreken en evalueren:** Na het bestuderen van de informatiebronnen zijn we in staat de theorieën te beschrijven, beoordelen en met elkaar te vergelijken. Dit is van belang om een goede hypothese te stellen welke theorie de meest plausibele verklaring geeft. Hierbij beoordelen en vergelijken we de theorieën op de volgende kenmerken:
 - *Verklaring voor experimenteel gevonden eigenschappen en verschijnselen.* Tijdens onderzoek van patienten en proefpersonen zijn verschillende kenmerken gevonden van stotteren, een goede theorie zou deze verschijnselen kunnen verklaren. We bekijken of de theorie dit doet en vergelijken de verschillende verklaringen.
 - *Mate van aandacht aan ethologische factoren en conceptuele modellen.* De meeste theorieën richten zich hoofdzakelijk óf op de ethologische kant van stotteren, dwz. de om-

standigheden waarbij stotteren optreedt óf op de conceptuele kant, dwz. onderzoek naar het proces van het stotteren zelf.

- *Succesvolle behandelmethoden verklaren met de theorieën:* Er zijn momenteel al een aantal succesvolle remedies om het stotteren tegen te gaan. Deze remedies zijn hoofdzakelijk niet op basis of naar aanleiding van een theorie over de oorzaak van stotteren, maar vinden hun oorsprong in vroegere jaren, waarin experimenteel remedies zijn gevonden. We gaan nu proberen de werking van de methoden te verklaren met de bij 2 geselecteerde theorieën. Wanneer dit niet kan is de theorie dus niet correct of incompleet. Kan het wel, dan kunnen we eventueel aannemelijker maken dat een theorie correct is.
- *Aandacht aan feedbackproblemen.* Stotterproblemen zouden heel goed veroorzaakt kunnen worden door problemen met de zogeheten feedback, dwz. de zelfcorrectie tijdens de (opbouw van) spraak. We vergelijken de manier waarop de verschillende theorieën dit uitleggen.

Met deze hypothese kunnen we ons onderzoek vervolgen.

3. **Eén of meerdere interviews afnemen:** Dit onderdeel kan van groot belang zijn voor de evaluatie van de theorieën. Hierdoor worden de theoretische verklaringen gecombineerd met wat er in de praktijk daadwerkelijk gebeurt. Allereerst zullen we een stotteraar interviewen. Zo hopen we een beter beeld te krijgen van het probleem en dus de praktische kant van de theorieën te controleren. Vervolgens zullen we een expert interviewen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een logopedist of een wetenschapper met ervaring op het gebied van spraakafwijkingen en stotteren. Door deze informatie hopen wij de theorieën beter te kunnen evalueren.

Na deze stappen voltooid te hebben zullen we de sterke en zwakke punten van de verschillende theorieën nogmaals beschrijven met en uiteindelijk kunnen concluderen welke theorie de oorzaak van stotteren het meest correct en compleet beschrijft. Tevens zullen we aangeven wat er eventueel toch onduidelijk is in de betreffende theorie.

6. Referenties

Bloodstein, O., *A handbook on stuttering*, 1995, Singular Publishing Group, San Diego
Boberg, E., *Neuropsychology of stuttering*, 1993, University of Alberta press, Edmonton
Curlee, R.F., *Stuttering and related disorders of fluency*, 1993, Thieme medical publishers, New York
Curlee, R.F. en Siegel, G.M., *Nature and treatment of stuttering*, 1997, Allyn & Bacon, Needham Heights
Ingham, R.J., *Stuttering and behavior therapy*, 1984, College-Hill Press, San Diego
Postma, A., *Stuttering and self-correction*, 1991, Nici, Nijmegen

7. Werkprogramma

De werkgroep bestaat uit:

- W. Schellekens, student Cognitieve Kunstmatige Intelligentie
- M. Hutteman, student Cognitieve Kunstmatige Intelligentie

Het project loopt van 8 januari 2002 tot 19 april 2002.

Het eindresultaat zal op 18 juni 2002 worden gepresenteerd.

Als richtlijn houden we het volgende tijdschema aan (genoemde data zijn de data waarop de betreffende onderdelen afgerond behoren te zijn):

30 januari 2002 Bestuderen informatiebronnen
8 februari 2002 Geselecteerde theorieën bespreken en evalueren
15 februari 2002 Behandelmethoden

20 december 2001